

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อของบุคลากรในศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์สุขภาพเด็ก ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนา เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเสนอแนะแก่ผู้บริหาร ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพ การควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์สุขภาพเด็ก และหน่วยงานที่มีบริบทใกล้เคียง การศึกษาวิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการจำนวน 37 คน โดยให้บุคลากรดังกล่าว เป็นผู้สะท้อนปัญหา และแนวทางการพัฒนาผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สำหรับข้อมูลบุคลากรใช้แบบสอบถามปลายเปิด ระหว่างการเก็บข้อมูลจะใช้การตรวจสอบสามเส้า เพื่อความตรงของข้อมูล โดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากวิธีการที่ต่างกัน เช่นเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นต้น หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังนี้

ศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์สุขภาพเด็ก มีนโยบาย การควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ครอบคลุมในเรื่องการมอบหมายงาน การคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การดูแลสุขภาพเด็ก การแยกเด็กตามเกณฑ์อายุ การเฝ้าระวังการติดเชื้อ การดูแลสุขภาพบุคลากร การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การกำหนดสัดส่วนผู้ดูแลเด็กต่อจำนวนเด็ก การจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษากระบวนการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์สุขภาพเด็ก พบว่าในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี การนํานโยบายสู่การปฏิบัติ มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบชัดเจน และสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่ง กระบวนการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ พบว่าจะเน้น ในเรื่องความสะอาด การจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ การประเมินภาวะสุขภาพเด็ก การตรวจคัดกรองเด็กเพื่อเฝ้าระวังการติดเชื้อ การดูแลสุขภาพจิตของบุคลากร และ การสื่อสารให้ความรู้แก่ผู้ปกครองทั้งในภาวะปกติ และในภาวะที่มีการระบาดของโรค

ข้อมูลจากการวิจัยพบว่า จากบริบทของศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์สุขภาพเด็กที่ก่อตั้งมานาน บุคลากรส่วนใหญ่ มีอายุการทำงานยาวนาน จึงมีความสนิทสนมคุ้นเคย และมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร

ร่วมกัน ก่อให้เกิดความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลในการทำงาน เช่น การดูแลความสะอาด สิ่งแวดล้อมพบว่า บุคลากรให้ความร่วมมือในการดูแลความสะอาดร่วมกัน นอกจากนี้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยเอื้อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้สะดวก และมีประสิทธิภาพ

บุคลากรในศูนย์สาธิตการพัฒนาศักยภาพ ได้รับการพัฒนาศักยภาพ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เนื่องจากมีแหล่งประโยชน์ทางวิชาการ คือ อาจารย์จากคณะ เป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ และจัดโปรแกรมการสอน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ทั้งจากหน่วยงานอื่น และจัดสอนเองที่คณะ ผู้วิจัยได้ศึกษา หัวข้อ การฝึกอบรม และคู่มือการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นแนวทางการปฏิบัติ แต่ไม่มีรายละเอียดวิธี ปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้กระบวนการบางอย่างยังไม่สะท้อนถึงการใช้อยู่ข้อมูลทางด้านวิชาการ เพื่อกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติ (Evidence - base approach) เช่นการจัดการขยะ การทำความสะอาดจุดที่ถูกสัมผัสจับต้องบ่อยๆ ที่บุคลากรยังมี วิธี คิด และมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน เนื่องจาก ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

จากการศึกษาพบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติของบุคลากร ยังทำได้ไม่สม่ำเสมอ ไม่มีเกณฑ์ชี้วัดที่ชัดเจน บุคลากรสายบริหารที่เป็นอาจารย์จากคณะ ไม่มีบทบาทในการนิเทศการปฏิบัติ ร่วมกับ พยาบาล และรองผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ นอกจากนี้ ระบบบันทึกที่ไม่ครอบคลุมกิจกรรมการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบ ย้อนกลับได้

การประสานงาน ประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และ สม่่าเสมอ เป็นปัจจัยเอื้อ ในการประเมินภาวะสุขภาพ และช่วยให้เด็กได้รับการดูแลที่สอดคล้องกับ ภาวะสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพร่างกายและสุขภาพฟันประจำปี

นโยบายในการทำงาน เชิงรุก เช่นการเฝ้าระวัง โดย การตรวจคัดกรองสุขภาพเด็กทุกวัน ในช่วงเช้า ทำให้สามารถควบคุมไม่ให้มีการแพร่ระบาดของโรคที่เป็นอันตรายได้ นอกจากนี้ บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงทำให้สามารถประเมินภาวะสุขภาพเด็ก และให้การดูแล ที่ถูกต้อง เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในภาวะปกติ ยังไม่มีความชัดเจนในการใช้ข้อมูลที่ได้จากการ เฝ้าระวังกำหนดกิจกรรมการปฏิบัติ

การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารมีการสื่อสารข้อมูลที่เป็นไปสูผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดมุมเรียนรู้ การให้แนวทางการดูแลเมื่อมีการระบาดของโรค

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ระบบการนิเทศ สอนงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติ บุคลากรสายบริหารที่เป็นอาจารย์จากคณะ ควรมีบทบาทในการนิเทศ สอนงาน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติ งานของบุคลากรระดับปฏิบัติ ร่วมกับพยาบาล และรองผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ โดยจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติระดับหน่วยงานให้ชัดเจน และกำหนดเกณฑ์ชี้วัดในการประเมินผล พร้อมทั้งสื่อสารให้บุคลากรทุกคนทราบ จะช่วยให้บุคลากรมีการรับรู้และมีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร การพัฒนาศักยภาพบุคลากรควรเน้นในเรื่องที่เป็น ทักษะที่จำเป็น โดยกำหนดขอบเขต เนื้อหา วิธีการอบรมให้เหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรแต่ละระดับ เช่น อาจจัดในรูปแบบของ on the job training เป็นเรื่องๆ ไป เช่น เรื่องขั้นตอน/วิธีการตรวจคัดกรองเด็ก วิธีการล้างมือด้วยขั้นตอนที่ถูกต้อง การคัดแยกขยะ การป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Precaution) การทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ คู่มือการใช้น้ำยาทำลายเชื้อ ฯลฯ หรือเรื่องที่บุคลากรมักจะปฏิบัติไม่ถูกต้อง โดยให้พยาบาล/อาจารย์หมุนเวียนสอนทุกห้องจนครบ

ระบบการเฝ้าระวัง ปรับปรุงแบบฟอร์มการเฝ้าระวัง กำหนดเกณฑ์วินิจฉัย จำแนกประเภทของการติดเชื้อ เพื่อให้บุคลากรมีความสะดวก และปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นแนวทางเดียวกัน และข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังสามารถเชื่อมโยงสู่การกำหนดกิจกรรมการพัฒนางานได้ และเพิ่มมาตรการการเฝ้าระวังการปนเปื้อนเชื้อโรคในสิ่งแวดล้อม เช่นการกำจัดขยะ น้ำเสีย การใช้น้ำยาทำลายเชื้อ ฯลฯ

2.2 ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในศูนย์สาธิตการพัฒนาคีต

3. ข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ

ศูนย์สาธิตการพัฒนาคีต ควรจัดทำคู่มือวิธีปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อขั้นพื้นฐานสำหรับบุคลากร และจัดทำมาตรฐานวิธีปฏิบัติระดับหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมเกณฑ์ชี้วัดที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ เพื่อให้บุคลากรมีวิธีปฏิบัติ ที่ถูกต้องและสอดคล้องเป็นแนวทางเดียวกัน

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญ เช่น จัดทำฐานข้อมูล ภาวะสุขภาพ บุคลากรและเด็ก อุบัติการณ์การติดเชื้อ โรคที่เป็นปัญหาสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้สามารถนำข้อมูล ที่ได้จัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อภาวะสุขภาพ และสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน

พัฒนาระบบบันทึก ให้ครอบคลุมกิจกรรมการปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ เพิ่มมาตรการเชิงรุกให้มากขึ้น ในกระบวนการปฏิบัติ เช่น การตรวจการปนเปื้อนที่มีมือของผู้ดูแลเด็กและเด็ก หรือการตรวจการปนเปื้อนของเชื้อโรค ในอาหารที่เด็กรับประทาน